

ТЕХНОЛОГІЯ ВИКОРИСТАННЯ МОДЕЛІ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ

Зоя Рябова,

доктор педагогічних наук, професор,
головний науковий співробітник лабораторії
зарубіжних систем професійної освіти і навчання,
Інститут професійної освіти НАПН України, Київ, Україна
<https://orcid.org/0000-0001-9373-7121>

Анотація. Запровадження державно-приватного партнерства в систему професійної освіти зумовлено низкою чинників. Зокрема, виділено сім чинників. Для реалізації державно-приватного партнерства в професійній освіті створюється відповідна модель. Для її впровадження в практику діяльності закладів професійної (професійно-технічної) освіти розробляється технологія, яка гарантує отримання запланованого результату.

Ключові слова: державно-приватне партнерство, професійна освіта, заклади професійної (професійно-технічної) освіти, технологія.

TECHNOLOGY OF USING THE PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP MODEL IN VOCATIONAL EDUCATION

Zoya Ryabova,

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Chief Researcher of the Laboratory of Foreign Systems
of Vocational Education and Training,
Institute of Vocational Education of NAES of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Abstract. The introduction of public-private partnership into the professional education system is due to a number of factors. In particular, seven factors have been identified. An appropriate model is being created for the implementation of public-private partnership in professional education. For its implementation in the practice of professional (vocational and technical) education institutions, a technology is being developed that guarantees obtaining the planned result.

Keywords: public-private partnerships, vocational education, institutions of professional (vocational and technical) education, technology.

Зміст «Концепції Державної цільової соціальної програми розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на 2022-2027 роки» розкриває істотні аспекти запровадження державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти (далі – П(ПТ)О) України. Зокрема, у Концепції зроблено наголос на модернізації системи професійної (професійно-технічної) освіти з урахуванням сучасних і перспективних потреб ринку праці на основі міжнародних стандартів і практик. Урахування вище окреслених питань сприятиме успішній професійній діяльності та самореалізації особистості для забезпечення реалізації права громадян на якісну та доступну П(ПТ)О. Реалізації зазначеного сприятиме запровадження

механізмів державно-приватного партнерства в сферу П(ПТ)О і забезпечить розв'язання низки актуальних проблем, що визначені та описані в Концепції (Концепція Державної цільової соціальної програми розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на 2022-2027 роки). Зокрема, це такі питання, як: не всі освітні програми, що пропонує заклад П(ПТ)О і строки навчання адаптовані до потреб здобувачів освіти з урахуванням реалізації права на освіту впродовж життя; недостатня кількість суб'єктів для підтвердження результатів навчання, отриманих шляхом неформальної та інформальної освіти з більшості професій.

Крім того, запровадження державно-приватного партнерства сприятиме розв'язанню такого протиріччя, що, попри зростання потреб ринку праці у кваліфікованих кадрах, відповідно до Середньострокового прогнозу, на ринку праці на 2020 – 2024 роки спостерігається суттєве зменшення обсягів регіонального замовлення в закладах П(ПТ)О.

Також можна зазначити сім основних чинників, що зумовлюють необхідність запровадження державно-приватного партнерства у сферу П(ПТ)О (Радкевич, & Єршова, 2022). А саме: запровадження зумовлене необхідністю: імплементації кращих зарубіжних практик в українську систему освіти взагалі й систему П(ПТ)О; приведення дуальної форми навчання у відповідність до європейських норм та вимог; підвищення рівня конкурентоспроможності економіки шляхом формування кваліфікованого кадрового потенціалу і задоволення потреб суспільства, ринку праці; залучення закладів П(ПТ)О до спільної діяльності державних та приватних секторів економіки з метою забезпечення реалізації права громадян на якісну та доступну професійну освіту та задоволення запитів і потреб економічного фронту держави; модернізації системи П(ПТ)О на основі міжнародних стандартів і практик, імплементації європейських практик, задоволення існуючих і перспективних потреб ринку праці; адаптації освітніх програм закладу П(ПТ)О, строків та форм навчання до особистісних освітніх потреб здобувачів до запитів ринку праці, до замовлення держави для забезпечення стійкої прибутковості; створення бази даних суб'єктів для підтвердження результатів навчання, отриманих шляхом неформальної та інформальної освіти з більшості професій.

Зазначене підкреслює, що актуальність визначення змісту та шляхів запровадження державно-приватного партнерства в систему освіти взагалі й професійної (професійно-технічної) зокрема зумовлене викликами сьогодення і не викликає сумніву. Крім того, актуальним постають питання розробки та запровадження механізму такого партнерства в практику діяльності закладів П(ПТ)О. Зокрема, необхідно змоделювати зазначений процес і описати технологію використання розробленої моделі державно-приватного партнерства в системі П(ПТ)О.

Задля реалізації державно-приватного партнерства необхідно збудувати відповідну модель як певний концептуальний та структурований опис

способу розв'язання поставлених завдань й отримання запланованого результату.

Під *моделлю* державно-приватного партнерства у сфері П(ПТ)О ми розуміємо структуру процесу та визначення необхідних умов взаємодії закладу освіти та приватних організацій, в якій відображається її концептуальна основа й описання соціально значущого результату, який отримується в майбутньому при заданих умовах. Для її впровадження в практику діяльності закладів П(ПТ)О розробляється технологія, яка гарантує отримання запланованого результату.

Під *технологією* використання моделі державно-приватного партнерства у сфері П(ПТ)О ми розуміємо певну сукупність знань про суть державно-приватного партнерства, методів та прийомів його реалізації в сфері П(ПТ)О, які використовуються у визначеній певній послідовності для гарантованого отримання запланованого результату. Запланованим *результатом* використання технології є успішність взаємодії закладу освіти та приватних організацій щодо реалізації певних проєктів за результатами яких відбувається формування конкурентоспроможного фахівця.

Технологія як певна сукупність знань (опис) технологічних операцій, методів та прийомів їх виконання (учасники проєктів Вікімедіа), має як переваги, так і недоліки. Наприклад, до основних переваг використання технологічного підходу можна віднести такі: висока продуктивність, чітка налагодженість комунікацій, зниження ризиків та їх результатів їх впливів та ін. До недоліків – жорстке закріплення етапів реалізації технології не завжди сприяє адаптаційним процесам взаємодії закладу освіти та приватних організацій.

Технологія використання моделі державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти має такі етапи: аналіз (маркетингові технології для визначення та подолання ризиків); узгодження спільних очікувань та результату; визначення напрямів співпраці; проєктування та узгодження спільних зусиль; використання технології проєктного менеджменту; моніторинг; діагностика; рефлексія; Lessons learned.

Список посилань

Верховна Рада України. (2021). *Концепція Державної цільової соціальної програми розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на 2022-2027 роки*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1619-2021-%D1%80#top>

Радкевич, В., & Єршова, Л. (2022). Стан готовності системи професійної освіти до протидії реальним і потенційним загрозам національній безпеці та національним інтересам України в умовах зовнішніх і внутрішніх викликів. *Професійна педагогіка*, 1(24), 4-17. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2022.24.4-17>

Учасники проєктів Вікімедіа. (2004, 21 лютого). *Технологія* — Вікіпедія. Вікіпедія. https://uk.wikipedia.org/wiki/Технологія#Інноваційні_технології